

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

NEWSLETTER /NOIEMBRIE 2014

SUMAR

ZIUA EUROPEANĂ A AVOCAȚILOR

- Interviu cu Av. Dr. Gheorghe Florea, Președintele UNBR - Rolul avocatului într-un stat de drept cu privire la apararea vieții private și a secretului profesional
- UNBR organizează Zilua Europeană a Avocaților

INTERPRETARE ACTE NORMATIVE

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

DECIZII CCR NEPUBLICATE ÎN MONITORUL OFICIAL

- Curtea respinge obiecția de neconstituționalitate a legii de abrogare a art 276 cod penal “Presiuni asupra justiției”
- Dispozițiile privind pronunțarea judecătorului de cameră preliminară fără participarea procurorului și a inculpatului sunt neconstituționale
- Art.77¹ alin.(6) teza finală din Codul fiscal sunt constituționale în măsura în care legea nu-l obligă pe cumpărătorul adjudecatar să facă dovada plății impozitului datorat de înstrăinătorul debitor pentru a-și putea înscrie în cartea funciară dreptul său de proprietate.
- Curtea Constituțională a decis că nu sunt venituri impozabile, în înțelesul impozitului pe venit, veniturile realizate în mod individual din exercitarea unei profesii libere de către persoanele cu handicap grav sau accentuat.

DECIZII CCR PUBLIFICATE ÎN MONITORUL OFICIAL

- Dispozițiile art. 159 alin. (3) din Codul penal (ref. la împăcarea părților) sunt constituționale în măsura în care se aplică tuturor inculpațiilor trimiși în judecată înainte de data de 1.02.2014 și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit.

DECIZII ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

- Contestația împotriva încheierii judecătorului de drepturi și libertăți sau, după caz, a judecătorului de cameră preliminară privitoare la măsurile preventive se soluționează în camera de consiliu
- Aplicarea legii penale mai favorabile în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014, care nu au fost judecate definitiv și în materia prescripției răspunderii penale
- Timbrul de mediu se datorează și în situația transcrierii dreptului de proprietate asupra unui autovehicul rulat provenit de pe piața internă a cărei primă înmatriculare a fost anterioară datei de 1 ianuarie 2007

NOUTĂȚI LEGISLATIVE

- Modificările Programului de stimulare a cumpărării de autoturisme noi

PROIECTE LEGISLATIVE

- Propunerea legislativă privind insolvența persoanelor fizice la Senat pentru vot final

DREPT COMUNITAR

- Despre posibilitatea invocării secretului profesional în situația în care principalul concept de afaceri al întreprinderii ar fi constat într-o fraudă de mare amploare
- Noi reguli de transparență pentru companiile mari. Acestea vor fi obligate să dezvăluie informații privind aspectele de mediu, sociale și de personal, respectarea drepturilor omului și combaterea corupției și a dării de mită

PROFESIA DE AVOCAT

- Masă rotundă organizată cu prilejul aniversării a 150 de ani de la apariția primei legi moderne de organizare a profesiei de avocat în România

ZIUA EUROPEANĂ A AVOCAȚILOR

Interviu cu Av. Dr. Gheorghe Florea, Președintele UNBR

Rolul avocatului într-un stat de drept cu privire la apărarea vieții private și a secretului profesional

La data de 10 decembrie 2014, avocații vor celebra în premieră Ziua Europeană a avocatului. Decizia de a inaugura această zi, care urmează să fie sărbătorită în fiecare an, a fost luată în cadrul Consiliului Barourilor din Europa și are ca scop promovarea valorilor comune ale avocaților și a rolului lor în edificarea statului de drept. Legat de acest eveniment, UNBR a ales ca temă principală care să se afle în centrul dezbaterilor **”Rolul legal al avocatului într-un stat de drept cu privire la apărarea vieții private și a secretului profesional. Situația din România ”**.

„ Avocatul” : Care au fost motivele pentru care UNBR a ales această temă pentru a fi dezbătută cu prilejul Zilei Europene a Avocaților?

Gheorghe Florea: La ora actuală, acest subiect este prioritatea numărul unu pentru avocații din România, dar și pentru cei europeni și chiar la nivel global. Având în vedere riscurile cu care se

confruntă aceste valori fundamentale ale profesiei de avocat, din cauza evenimentelor politice și sociale petrecute în ultima vreme, Consiliul Barourilor Europene (CCBE) a propus avocaților europeni să pună în centrul dezbaterilor problematica legată de: "Supravegherea electronică în masă, ca amenințare la adresa secretului profesional și a confidențialității relațiilor dintre avocat și clienți" și a recomandat ca această temă să fie abordată în cadrul evenimentelor susținute de barouri și de uniunile profesionale cu prilejul primei Zile Europene a Avocaților. Prin urmare, tema aleasă de UNBR are drept scop analiza acestor probleme și găsirea unor soluții în context național.

„ Avocatul”: Care sunt aspectele care pun în pericol secretul profesional și confidențialitatea relațiilor avocat client în context național?

Gheorghe Florea: Trăim în Uniunea Europeană și orice mișcare legislativă și chiar de altă natură are repercusiuni directe în plan național. Datorită tehnologiei, trăim într-un spațiu global și orice eveniment legat de securitatea cetățenilor, indiferent de locul în care se petrece, are reverberații în legislația statelor lumii, implicit în România. Aș aminti aici de Patriotic Act, adoptat de SUA după evenimentele de la 11 septembrie 2001, prin care s-au permis interceptările și reținerea datelor în scopul prevenirii actelor de terorism. Acest document legal, adoptat pe alt continent s-a propagat imediat și în Europa aducând un val de reglementări cu privire la reținerea datelor și autorizarea interceptării comunicațiilor. De atunci, în permanență echilibrul dintre dreptul la siguranță al cetățenilor și dreptul la viața privată s-a alterat ajungându-se în situația în care secretul profesional și confidențialitatea relațiilor avocat client să fie grav periclitat datorită măsurilor de supraveghere dispuse de guverne și datorită faptului ca legislația de protecție a vieții private a rămas în urmă. Chiar dacă Directiva privind reținerea datelor a fost anulată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, iar Legea nr. 82/2012 privind reținerea datelor a fost declarată neconstituțională, nu ne putem relaxa, dimpotrivă. Trebuie să fim atenți și implicați foarte activ în evoluția legislației care va urma acestora și ținând cont de experiență să nu permitem ambiguități care să pună în pericol confidențialitatea și secretul profesional. CCBE a luat poziție față de aceste aspecte și a făcut [recomandări](#) membrilor în legătură cu modul în care ar trebui să acționeze ca urmare a anulării Directivei privind reținerea

datelor, insistând asupra faptului că incertitudinea privind confidențialitatea comunicării între avocați și clienții lor, datorită supravegherii în masă exercitată de guverne poate avea un impact negativ asupra dreptului cetățenilor UE privind accesul la consiliere juridică, la justiție și la un proces echitabil.

„ Avocatul”: Care este rolul avocatului într-un stat de drept cu privire la apărarea vieții private și a secretului profesional?

Gheorghe Florea: Rolul avocatului este de a susține și a găsi soluții de echilibru între aceste drepturi fundamentale nu numai în fața instanțelor, dar și de a avea un rol activ în înfăptuirea statului de drept, cu alte cuvinte a veghea în permanență la procesul legislativ, astfel încât astfel de dezechilibre să fie înlăturate din start.

Seria evenimentelor petrecute în ultimul timp arată că acum, mai mult decât oricând, avocatul trebuie să intervină cu opinii pertinente în evoluția legislativă pentru că lucrurile s-au precipitat peste măsură la nivelul Uniunii Europene și implicit la nivel național. Iată că la puțin timp după ce Directiva UE privind reținerea datelor a fost declarată nevalidă de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Curtea Constituțională a României a procedat la fel cu Legea nr. 82/2012 privind reținerea datelor generate sau prelucrate de furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și de furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului. În prezent, se așteaptă un alt proiect de lege care să reglementeze reținerea datelor însă cu respectarea dreptului la viață privată. Avocații trebuie să fie vigilenți încă de la începutul procesului legislativ pentru că astfel de reglementări ar putea afecta relația de confidențialitate avocat client dacă nu sunt bine fundamentate juridic.

„ Avocatul”: Cu ce alte probleme se mai confruntă profesia de avocat?

Ne aflăm într-o perioadă în care evoluția tehnologiei avansează într-un ritm mult mai accelerat decât legislația de protecție împotriva invaziei vieții private și în permanență apar breșe prin care se pot încălca drepturi fundamentale. Și vă dau ca exemplu apariția sistemelor de cloud, care nu pun numai probleme de proprietate intelectuală, dar și de protecție a vieții private, a

privilegiului avocatului privind relația de confidențialitate cu clientul său. Chiar dacă teoretic, codul de procedură penală nu permite percheziționarea corporală, asediului sau a domiciliul avocatului pentru a strânge date despre clienți, depozitarea documentelor în cloud, pe servere virtuale ar putea să nu mai intre în aria de aplicabilitate a excepției. Plus că obligațiile providerului cu privire la protecția acestor date sunt neclare. Deci, cu toate asigurările providerilor că aceste date sunt în siguranță și că nu pot fi accesate de persoane străine, atâta vreme cât nu sunt stabilite obligații clare legate de protecția acestor date, cu raportări speciale la protecția documentelor apărute de secretul profesional, avocații nu au voie să stea liniștiți pentru că profesia lor este într-un mare pericol.

Chiar zilele trecute, Parlamentul European a anunțat că pregătește măsuri în vederea unei mai bune implementări strategiei europene privind cloud computing-ul. Să nu ne așteptăm că acestea nu ne vizează direct și foarte repede. Este de datoria avocatului să fie vigilent cu privire la modul în care vor fi implementate în țara noastră noile reglementări pentru că îl vizează direct și pe el dar mai ales pe clientul său.

Majoritatea problemelor pe care le au avocații astăzi au aceleași surse și anume breșele ivite în legislație cu privire la apărarea secretului profesional. Iar găsirea unor soluții pentru apărarea secretului și a confidențialității în contextul evoluției tehnologice și economice este un aspect extrem de dificil. Avocatul trebuie să răspundă cererii din ce în ce mai diversificate a pieței și în același timp să respecte valorile fundamentale care țin în viață profesia. Și vă dau câteva exemple. Piața reclamă astăzi servicii integrate. Clienții vor soluții integrate juridic, financiar, contabil, cercetări de piață etc. Problema aici este cum poți apăra secretul și confidențialitatea și cum poți evita conflictele de interese în condițiile în care mai mulți profesioniști din domenii diferite lucrează la același material pentru un client. Cum împaci această exigență păstrării secretului profesional cu necesitatea informării reciproce cu ceilalți profesioniști în vederea realizării unei misiuni comune? Sunt întrebări la care trebuie să găsim soluții legislative foarte rapid pentru că piața, publicul nu așteaptă. Iar soluțiile de provizorat, fără garantarea acestor valori fundamentale ale profesiei, ne-ar putea costa erodarea încrederii clientului în avocat și declinul profesiei.

Un alt exemplu ține de un subiect foarte controversat, care aparent nu are legătură cu secretul profesional. Este vorba de publicitate. Piața reclamă astăzi promovarea serviciilor avocațiale, nimeni nu contestă acest lucru. Suntem chiar obligați prin lege să comunicăm publicului o serie de informații precum cele prevăzute de art. 26, alin.1 al O.U.G. nr. 49/2009 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii în România. Printre altele, avocații trebuie să ofere informații cu privire la activitățile conexe și la parteneriatele prestatorilor, agreeate pentru desfășurarea acestor activități, care sunt legate de serviciul în cauză, precum și cu privire la măsurile luate pentru a se evita conflictele de interese. Aceste informații se includ în orice document informativ în care prestatorii oferă o descriere detaliată a serviciilor lor. Legislația oferă avocaților o posibilitate foarte mare de a-și face publicitate până la limita marcată de secretul profesional. Și acum trebuie să găsim soluții legislative, astfel încât să permitem avocaților să-și promoveze serviciile avocațiale pe o piață supraaglomerată de servicii conexe, dar în același timp să marcăm foarte clar limita secretului profesional și în acest context. Pentru că dacă te afișezi cu clienții și te promovezi publicând detalii financiare sau de altă natură dintr-un caz, chiar cu acordul clientului, automat faci o breșă în secretul profesional și aceasta are ca efect erodarea încrederii în avocați.

„ Avocatul”: Ce mesaj doriți să transmiteți colegilor cu prilejul Zilei Europene a Avocaților?

Gheorghe Florea: Aș vrea să folosesc acest prilej pentru a-i îndemna să fie atenți, să privească ce se întâmplă în jurul nostru, ce reforme se pun la cale în alte țări europene, în Franța mai ales, cu privire la profesia de avocat. De asemenea, aș dori să-i îndemn să fie atenți la reglementările care urmează la nivel european și național în privința retenției datelor și protecției vieții private și să conștientizeze faptul că suntem într-un moment de răscruce în care dacă nu suntem vocali să ne apărăm valorile fundamentale, profesia noastră se va degrada și serviciile avocațiale vor ajunge o marfă generică, fără valoare adăugată. Fără implicarea profundă a avocaților în evoluția reglementărilor care urmează, atât profesia cât și statul de drept vor avea de suferit.

UNBR organizează Ziua Europeană a Avocaților

Cu prilejul Zilei Europene a Avocaților, UNBR va organiza conferința cu tema "Rolul legal al avocatului într-un stat de drept cu privire la apărarea vieții private și a secretului profesional. Situația din România"

La data de 10 decembrie 2014, uniunile profesionale și barourile din Europa celebrează pentru prima oară Ziua Europeană a Avocaților. Decizia de a inaugura această zi, care urmează să fie sărbătorită în fiecare an, a fost luată în cadrul Consiliului Barourilor din Europa și are ca scop promovarea valorilor comune ale avocaților și a rolului lor în edificarea statului de drept.

Tema centrală, propusă de CCBE pentru a fi dezbătută anul acesta în cadrul evenimentelor legate de Ziua Europeană a Avocaților, este apărarea secretului profesional și a confidențialității relațiilor avocat client.

Această recomandare vine în contextul în care dreptul la viață privată și protecția informațiilor cu caracter personal sunt din ce în ce mai amenințate de supravegherea în masă exercitată de guverne. Avocații au un rol fundamental în apărarea drepturilor cetățenilor și fără garanția confidențialității datelor oferite de client, încrederea în justiție și statul de drept au de suferit.

Urmând recomandarea CCBE, Uniunea Națională a Barourilor din România va organiza pe 11 decembrie o conferință cu tema "Rolul legal al avocatului într-un stat de drept cu privire la apararea vieții private și a secretului profesional. Situația din România", în cadrul căreia vor avea loc prezentări și dezbateri pe marginea provocărilor legislative legate de această temă.

Vor fi invitați reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Institutului Național al Magistraturii, ai Ministerul Justiției și ai Parchetului de pe lângă Inalta Curte de Casatie si Justitie, parlamentari avocați, reprezentanti ai Ministerului pentru Societatea Informațională, cadre universitare și jurnaliști.

Contextul evenimentului

În 2014, CCBE a lansat ideea de a coordona un eveniment european anual care va încuraja uniunile profesionale și barourile să organizeze activități la nivel național și local, în jurul unei teme centrale, în scopul promovării Statului de Drept și a rolului avocatului în apărarea acestor principii juridice în favoarea cetățenilor.

Prima Zi Europeană a Avocaților a fost declarată pe data 10 decembrie 2014

În acest context, CCBE a propus Uniunilor Profesionale Membre să organizeze evenimente în vederea celebrării acestei zile, elaborând și Ghid al acțiunilor ce pot fi întreprinse cu ocazia acestei zile: [European Lawyers Day Handbook](#)

Mai multe Uniuni profesionale din Europa au anunțat deja, pe site-ul CCBE, [evenimentele pe care le vor organiza](#).

Având în vedere îngrijorările din ce în ce mai accentuate privind supravegherea electronică în masă, CCBE propune pentru acest an **”Supravegherea electronică în masă, ca amenințare la adresa secretului profesional și a confidențialității relațiilor dintre avocat și clienți”** drept temă principală a dezbaterilor care vor avea loc cu prilejul Zilei Europene a Avocaților.

INTERPRETARE ACTE NORMATIVE

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

DECIZII CCR NEPUBLICATE ÎN MONITORUL OFICIAL

**Curtea respinge obiecția de neconstituționalitate a legii de abrogare a art 276 cod penal
”Presiuni asupra justiției”**

În ziua de 4 noiembrie 2014, Plenul Curții Constituționale, s-a întrunit pentru a soluționa, în cadrul controlului anterior promulgării, sesizarea de neconstituționalitate asupra Legii pentru abrogarea art. 276 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, sesizare formulată de Președintele României. În urma deliberărilor, Curtea Constituțională, cu unanimitate de voturi, a respins obiecția de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile Legii pentru abrogarea art.276 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, ca neîntemeiată în raport de criticile formulate. Până în prezent, CCR nu a publicat motivarea deciziei.

Proiectul de Lege pentru abrogarea art. 276 din Legea nr.286/2009 privind Codul Penal a fost adoptat de Camera Deputaților la data de 30 septembrie 2014.

Articolul abrogat prevedea că „fapta persoanei care, pe durata unei proceduri judiciare în curs, face declarații publice nereale referitoare la săvârșirea de către judecător sau de organele de urmărire penală, a unei infracțiuni sau a unei abateri disciplinare grave legate de instrumentarea respectivei cauze, în scopul de a influența sau intimida, se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la un an sau cu amendă”

Conform expunerii de motive semnate de 120 de deputați și senatori, art. 276 ar aduce atingere libertății de exprimare întrucât “declarațiile oricărei persoane, cu atât mai mult cele apărute în mass media, ar putea fi interpretate, în orice moment, ca fiind o presiune la adresa unui judecător sau a unui alt organ de urmărire penală. Acest fapt nu face decât să creeze posibilitatea pronunțării unor soluții arbitrare, care să aducă atingere libertății de exprimare”.

Menționăm că un alt [Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal](#) (care vizează modificarea art 276 “Presiuni asupra justiției” și a art 277 “Compromiterea intereselor justiției”) se află în prezent în procedură legislativă la Camera Deputaților, fiind adoptat tacit de Senat, la data de 30.09.2014.

Conform proiectului, Art. 276 are următorul cuprins:

“(1) Declarația publică cu caracter nereal, făcută cu intenție, la adresa unui judecător, a unui complet de judecată sau unui organ de urmărire penală, făcută în scop de intimidare a acestora, de oricare dintre părți, direct sau prin reprezentanți autorizați, în legătură cu instrumentarea unei proceduri judiciare aflată în curs de desfășurare, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 6 luni sau cu amendă.

(2) Intenția, caracterul nereal al declarației, ca și intimidarea ca scop, astfel cum sunt prevăzute în alineatul precedent nu se prezumă.”

În ceea ce privește modificările prevăzute în [proiect pentru art 277 Cod Penal](#), adoptat de Senat, acestea se referă la:

- Extinderea sferei subiecților activi, initiative legislative vizând persoana care a luat cunoștință de informații confidențiale în virtutea unei calități stabilite de lege sau a atribuțiilor de serviciu (în prezent potrivit alin 1, această categorie de subiecți include doar magistrații și funcționarii publici care au luat cunoștință în virtutea funcției)
- Agravarea răspunderii penale în cazul în care dezvăluirea informațiilor care nu au caracter public dintr-o cauză penală aflată în curs de cercetare este săvârșită de un judecător sau de un reprezentant al organului de urmărire penală
- Extinderea sferei de aplicabilitate a infracțiunii la toate cauzele (în prezent art 277 vizează doar sfera procesului penal)

Pentru punerea proiectului pe ordinea de zi a Camerei Deputaților se așteaptă Raportul Comisiei juridice, de disciplină și imunități. Până în prezent, Guvernul a transmis punctul sau de vedere care este împotriva adoptării iar Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a dat aviz negativ.

Dispozițiile privind pronunțarea judecătorului de cameră preliminară fără participarea procurorului și a inculpatului sunt neconstituționale

În ziua de 11 noiembrie 2014, Plenul Curții Constituționale, a luat în dezbateri excepțiile de neconstituționalitate a mai multor dispoziții din Codul de procedură penală. În urma deliberărilor, Curtea Constituțională, cu unanimitate de voturi:

1. A admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art.341 alin.(10) din Codul de procedură penală, potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară se pronunță „fără participarea procurorului și a inculpatului”, este neconstituțională;

Art. 341 - Soluționarea plângerii de către judecătorul de cameră preliminară

*(10) Contestația se depune la judecătorul care a soluționat plângerea și se înaintează spre soluționare judecătorului de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară ori, când instanța sesizată cu plângere este Înalta Curte de Casație și Justiție, completului competent potrivit legii, care se pronunță prin încheiere motivată, **fără participarea procurorului și a inculpatului**, putând dispune una dintre următoarele soluții:*

a) respinge contestația ca tardivă, inadmisibilă ori, după caz, ca nefondată și menține dispoziția de începere a judecății;

b) admite contestația, desființează încheierea și rejudecă plângerea potrivit alin. (7) pct. 2, dacă excepțiile cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale au fost greșit soluționate.

2. A admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art.344 alin.(4) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale;

Art. 344 -Măsurile premergătoare

(4) La expirarea termenelor prevăzute la alin. (2) și (3), judecătorul de cameră preliminară comunică cererile și excepțiile formulate de către inculpat ori excepțiile ridicate din oficiu parchetului, care poate răspunde în scris, în termen de 10 zile de la comunicare.

3. A admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art.345 alin.(1) și în art.346 alin.(1) din Codul de procedură penală, potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară se pronunță „fără participarea procurorului și a inculpatului”, este neconstituțională;

Art. 345 - Procedura în camera preliminară

(1) Dacă s-au formulat cereri și excepții ori a ridicat din oficiu excepții, judecătorul de cameră preliminară se pronunță asupra acestora, prin încheiere motivată, în camera de consiliu, fără participarea procurorului și a inculpatului, la expirarea termenului prevăzut la art. 344 alin. (4).

Art. 346 - Soluțiile

(1) Judecătorul de cameră preliminară hotărăște prin încheiere motivată, în camera de consiliu, fără participarea procurorului și a inculpatului. Încheierea se comunică de îndată procurorului și inculpatului.

4. A admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art.347 alin.(3) raportate la cele ale art.344 alin.(4), art.345 alin.(1) și art.346 alin.(1) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale.

Art. 347 – Contestația

(3) Dispozițiile art. 343-346 se aplică în mod corespunzător.

Argumentațiile reținute în motivarea soluțiilor pronunțate de Plenul Curții Constituționale vor fi prezentate în cuprinsul deciziilor, care se vor publica în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art.77¹ alin.(6) teza finală din Codul fiscal sunt constituționale în măsura în care legea nu-l obligă pe cumpărătorul adjudecatar să facă dovada plății impozitului datorat de înstrăinătorul debitor pentru a-și putea înscrie în cartea funciară dreptul său de proprietate.

În ziua de 11 noiembrie 2014, Plenul Curții Constituționale, a luat în dezbatere excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.77¹ alin.(6) din Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal.

Cu majoritate de voturi, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art.77¹ alin.(6) teza finală din Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal sunt constituționale în măsura în care legea nu-l obligă pe cumpărătorul adjudecatar să facă dovada plății impozitului datorat de înstrăinătorul debitor pentru a-și putea înscrie în cartea funciară dreptul său de proprietate.

Argumentațiile reținute în motivarea soluțiilor pronunțate de Plenul Curții Constituționale vor fi prezentate în cuprinsul deciziilor, care se vor publica în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Curtea Constituțională a decis că nu sunt venituri impozabile, în înțelesul impozitului pe venit, veniturile realizate în mod individual din exercitarea unei profesii libere de către persoanele cu handicap grav sau accentuat.

Pe 13 noiembrie 2014, Plenul Curții Constituționale a luat în dezbatere și a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.55 alin.(4) lit.k¹ din Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal, potrivit căroră:

„(4) Următoarele sume nu sunt incluse în veniturile salariale și nu sunt impozabile, în înțelesul impozitului pe venit: [...]

k1) veniturile din salarii realizate de către persoanele fizice cu handicap grav sau accentuat.”

În urma deliberărilor, Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că prevederile art.55 alin.(4) lit.k¹ din Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal sunt constituționale în măsura în care se interpretează că nu sunt venituri impozabile, în înțelesul impozitului pe venit, veniturile realizate în mod individual din exercitarea unei profesii libere de către persoanele cu handicap grav sau accentuat.

Argumentațiile reținute în motivarea soluției pronunțate de Plenul Curții Constituționale vor fi prezentate în cuprinsul deciziei, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

DECIZII CCR PUBLICATE ÎN MONITORUL OFICIAL

Dispozițiile art. 159 alin. (3) din Codul penal (ref. la împăcarea părților) sunt constituționale în măsura în care se aplică tuturor inculpațiilor trimiși în judecată înaintea datei de 1.02.2014 și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit

[Decizia Curții Constituționale nr. 508 din 07 Octombrie 2014 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. \(3\) din Codul penal](#), Publicată în Monitorul Oficial nr. 0843 din 19.11. 2014

Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 159 alin. (3) din Codul penal **sunt constituționale în măsura în care se aplică tuturor inculpațiilor trimiși în judecată înaintea datei intrării în vigoare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit.** Prin urmare, în toate cauzele aflate pe rolul instanțelor de judecată la data intrării în vigoare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal (1 februarie 2014), chiar dacă momentul citirii actului de sesizare fusese depășit, poate interveni împăcarea, ca o cauză de înlăturare a răspunderii penale.

Art. 159 alin. (3) Cod Penal

Împăcarea produce efecte numai cu privire la persoanele între care a intervenit și dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței.

În cauză s-a pus problema aplicării legii mai favorabile în condițiile în care în reglementarea actualului cod, împăcarea produce efecte numai între părți, în măsura în care are loc până la

citirea actului de sesizare a instanței, spre deosebire de reglementarea din vechiul Cod penal, care permitea, conform art.132, în situația împăcării, atât solidaritatea activă, cât și solidaritatea pasivă, iar aceasta putea interveni până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

Conform argumentației susținute de Ministerul Public, în măsura în care părțile doresc să se împace și ambele coduri prevăd posibilitatea împăcării pentru o anumită infracțiune, legea penală mai favorabilă este Codul penal din 1969, în timp ce, pentru acele infracțiuni pentru care doar Codul penal în vigoare prevede împăcarea ca modalitate de înlăturare a răspunderii penale, actualul Cod constituie legea penală mai favorabilă.

Curtea a constatat că intrarea în vigoare a Codului penal a creat, în raport cu stadiul soluționării cauzelor penale având ca obiect constatarea săvârșirii infracțiunilor analizate, trei situații procesuale diferite.

- I. Prima dintre acestea privește situația cauzelor soluționate definitiv până la data intrării în vigoare a Codului penal, cărora prevederile art.159 alin.(3) din acest cod nu le sunt aplicabile.
- II. A doua se referă la situația cauzelor aflate în curs de soluționare la data intrării în vigoare a Codului penal, în cazul cărora la data anterior referită nu a fost depășit momentul citirii actului de sesizare a instanței, cauze în care textul criticat poate fi aplicat.
- III. În fine, a treia ipoteză are în vedere situația cauzelor în curs de soluționare la data intrării în vigoare a Codului penal, în care, la data arătată fusese depășit momentul citirii actului de sesizare a instanței.

Curtea a reținut că doar cu privire la această din urmă situație se pune problema constituționalității aplicării/neaplicării dispozițiilor art.159 alin.(3) din Codul penal în situații tranzitorii. Legiuitorul nu a reglementat însă în terminis procedura ce se impune a fi urmată în cazul împăcării ce intervine în cauzele începute sub imperiul Codului penal din 1969, dar în care momentul citirii actului de sesizare a instanței a fost depășit la data intrării în vigoare a Codului penal. Potrivit dispozițiilor art.15 alin.(2) din Legea fundamentală, în aceste cauze va fi aplicată

legea penală mai favorabilă. Aceasta poate fi fie Codul penal din 1969, fie Codul penal în vigoare.

Pentru a răspunde exigențelor principiului constituțional al aplicării legii penale mai favorabile, prevăzut la art.15 alin.(2) din Constituție, așa cum acesta a fost detaliat în jurisprudența Curții Constituționale, Curtea reține că dispozițiile art.159 alin.(3) din Codul penal sunt constituționale numai în măsura în care, până la încetarea situațiilor tranzitorii, în virtutea principiului constituțional al aplicării legii penale mai favorabile, împăcarea poate interveni și în cauzele începute înaintea datei intrării în vigoare a Codului penal și în care a fost depășit momentul citirii actului de sesizare a instanței.

În textul Deciziei, Curtea a dat indicații și în legătură cu **efectele** acesteia, reținând că, potrivit prevederilor art.147 alin.(4) din Constituție, coroborate cu cele ale art.11 alin.(3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, deciziile instanței de contencios constituțional au putere numai pentru viitor, iar **dreptul de a formula cerere de revizuire, potrivit art. 453 alin.(1) lit.f) din Codul de procedură penală, îl au doar părțile din cauza în care a fost invocată prezenta excepție de neconstituționalitate.**

O altă dezbateră interesantă în această speță se referă la **calificarea împăcării ca instituție de drept substanțial și procesual, pentru a determina aplicabilitatea principiului legii mai favorabile.** S-a susținut că împăcarea, din punctul de vedere al dreptului penal, este o cauză de înlăturare a răspunderii penale, iar din punct de vedere procesual-penal, reprezintă un impediment în desfășurarea procesului penal. Ministerul Public a argumentat că, fiind o instituție cu o puternică componentă de drept substanțial, aceasta este supusă principiului aplicării legii penale mai favorabile.

Pentru a determina însă natura juridică a acestei instituții, respectiv dacă aceasta este una de drept penal substanțial sau procedural, Curtea, în conformitate cu cele statuate prin Decizia nr.1.470 din 8 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.853 din 2 decembrie 2011, va avea în vedere următoarele criterii: obiectul de reglementare al normei, scopul reglementării și rezultatul la care conduce norma. Așadar, așezarea dispozițiilor de drept penal și a celor procesual penale în Codul penal sau în Codul de procedură penală nu constituie

un criteriu pentru stabilirea naturii lor (a se vedea Decizia nr.1.470 din 8 noiembrie 2011 și Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 17 septembrie 2009, pronunțată în Cauza Scoppola împotriva Italiei (nr.2), paragrafele 111, 112 și 113). De asemenea, dacă aplicarea concretă a unei norme la o speță dedusă judecătii, indiferent de ramura de drept căreia îi aparține, aduce o schimbare cu privire la condițiile de tragere la răspundere penală și de aplicare a pedepselor, aceasta va cădea sub incidența principiului aplicării legii penale mai favorabile.

DECIZII ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Contestația împotriva încheierii judecătorului de drepturi și libertăți sau, după caz, a judecătorului de cameră preliminară privitoare la măsurile preventive se soluționează în camera de consiliu

[Decizia ICCJ nr. 4 din 29 Septembrie 2014 privind interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 203 alin. \(5\) și art. 425 ind.1 alin. \(1\) din Codul de procedură penală \(Monitorul Oficial nr. 0821 din 11 noiembrie 2014\)](#)

Prin recursul în interesul legii formulat de către Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov, s-a arătat că, în practica judiciară națională nu există un punct de vedere unitar cu privire la faptul dacă ședința de judecată prin care este soluționată, în cursul urmăririi penale și în procedura de cameră preliminară, contestația formulată împotriva încheierii judecătorului de drepturi și libertăți și de cameră preliminară privind măsurile preventive are loc în camera de consiliu sau se desfășoară în ședință publică, iar hotărârea pronunțată este decizie sau încheiere.

Practica neunitară ce formează obiectul recursului în interesul legii a fost generată de interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 203 alin. (5) și art. 425¹ alin. (1) din Codul de procedura penală.

Într-o primă orientare, minoritară, instanțele au considerat ca ședința de judecată prin care este soluționată, în cursul urmăririi penale și în procedura de cameră preliminară, contestația declarată împotriva încheierii judecătorului de drepturi și libertăți și de camera preliminară privind măsurile preventive are loc în camera de consiliu și hotărârea ce se pronunță este o încheiere. Aceasta opinie se întemeiază pe dispozițiile art. 203 alin. (5) din Codul de procedură penală care prevede că “În cursul urmăririi penale și al procedurii de cameră preliminară, cererile, propunerile, plângerile și contestațiile privitoare la măsurile preventive se soluționează în camera de consiliu, prin încheiere motivată, care se pronunță în camera de consiliu”.

Într-o a doua orientare instanțele au considerat că ședința de judecată prin care este soluționată, în cursul urmăririi penale și în procedura de cameră preliminară, contestația declarată împotriva încheierii judecătorului de drepturi și libertăți și de camera preliminară privind măsurile preventive are loc în ședința publică, iar hotărârea pronunțată este o decizie. Această opinie se întemeiază pe următoarele considerente:

- Prin Hotărârea Bocellari și Rizza împotriva Italiei (Dosar nr. 399/02) Hotărâre - 13.11.2007 [Sectia a 11-a], Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât, în unanimitate, ca art. 6 paragraful I din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale a fost încălcat în componenta privitoare la publicitatea ședinței de judecată. Astfel, Curtea europeană a reținut că, deși *Desfășurarea procedurilor vizând aplicarea măsurilor preventive în camera de consiliu, atât în prima instanță, cât și în apel, este expres prevăzută de lege, [...] Justițiabilii implicați într-o procedură de aplicare a măsurilor preventive trebuie să aibă cel puțin posibilitatea de a solicita o ședință publică în fața camerelor specializate ale tribunalelor și curților de apel
- S-a considerat că dispozițiile art 203 din Codul de procedură penală, în care se face vorbire despre contestațiile privitoare la măsurile preventive care se soluționează în

camera de consiliu, ar fi o eroare de legiferare deoarece prin acest articol a fost reglementată procedura prin care judecătorul de drepturi și libertăți și cel de camera preliminară dispun, în prima fază, asupra cererilor, propunerilor și plângerilor privind măsurile preventive, câtă vreme pentru calea de atac a contestației legiuitorul a reglementat expres procedura prin articolele 204 și 205 din Codul de procedură penală.

Curtea a admis recursul în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov, stabilind că în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 203 alin. (5) și art. 425¹ alin. (1) din Codul de procedură penală stabilește că **în cursul urmăririi penale și al procedurii de cameră preliminară contestația împotriva încheierii judecătorului de drepturi și libertăți sau, după caz, a judecătorului de cameră preliminară privitoare la măsurile preventive se soluționează în camera de consiliu, prin încheiere motivată, care se pronunță în camera de consiliu.**

În argumentarea deciziei, Curtea a reținut că Sedința desfășurată în camera de consiliu nu este publică, însă instituie o serie de garanții suficiente pentru respectarea drepturilor inculpatului. Astfel procedura, atât în fond, cât și în calea de atac, este contradictorie și se desfășoară în prezența avocatului și a inculpatului care beneficiază de toate înlesnirile necesare organizării eficiente a apărării (audiere, acces la dosar, comunicarea hotărârii s.a.). În materia măsurilor preventive, în faza urmăririi penale ori în camera preliminară, lipsa de publicitate nu exclude și nu limitează garanțiile procesuale recunoscute pentru sedința publică, ci protejează inculpatul și cercetarea de o publicitate nocivă.

În ceea ce privește invocarea Hotărârii Bocellari și Rizza împotriva Italiei, ICCJ a reținut că soluția Curții europene s-a referit la “măsuri preventive patrimoniale”, respectiv la confiscare. De asemenea, a mai reținut că art. 425¹ alin. (1) potrivit căruia calea de atac a contestației se poate exercita numai atunci când legea o prevede expres, prevederile prezentului articol fiind aplicabile când legea nu prevede altfel, instituie o normă cu caracter general. Natura de normă cu caracter general se desprinde din conținutul său, legiuitorul

însuși făcând aceste precizări în teza finală a textului. Or, normă generală ulterioară uneia speciale nu abrogă norma specială decât în cazul în care se prevede în mod expres.

Aplicarea legii penale mai favorabile în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014, care nu au fost judecate definitiv și în materia prescripției răspunderii penale

[Decizia ÎCCJ nr. 21 din 06 Octombrie 2014 cu privire la interpretarea art.5 alin.1 din Codul penal](#) (Decizie Dosar nr. 23/1/2014/HP/P), Publicată în Monitorul Oficial nr. 0829 din 13 noiembrie 2014

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al Înaltei Curți de Casație și Justiție a stabilit că dispozițiile art. 5, alin 1 din Codul penal trebuie interpretate, inclusiv în materia prescripției răspunderii penale, în sensul că legea penală mai favorabilă este aplicabilă în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014, care nu au fost judecate definitiv.

Art. 5 Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei

(1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

În această cauză, Curtea a fost învestită în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile care să răspundă la întrebarea dacă ”art. 5 alin. 1 din Codul penal trebuie interpretat că legea penală mai favorabilă este aplicabilă în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014, care nu au fost judecate definitiv și față de care s-a împlinit prescripția răspunderii penale până la data de 20 mai 2014 în interpretarea dată prin [Decizia nr. 2/2014 a ÎCCJ](#), însă față de care prescripția răspunderii penale nu este împlinită, în interpretarea dată aceluiași text legal prin **Decizia** 265 din 2014 a Curții Constituționale.

Problema de drept a survenit deoarece de la 1 februarie 2014 (data intrării în vigoare a art 5 alin 1 Cod penal) și până la 20 mai 2014 când a fost publicată în Monitorul Oficial Decizia CCR nr 265 / 2014 (prin care s-a statuat ca „dispozitiile art. 5 din Codul penal sunt constitutionale in masura in care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive in stabilirea si aplicarea legii penale mai favorabile) a intervenit și o hotărâre de interpretare a ICCJ, deci alt act cu putere obligatorie pentru judecători.

Astfel:

- Reglementand aplicarea legii penale mai favorabile pana la judecarea definitiva a cauzei, legiuitorul a consacrat **in alin. 1 al art. 5 din Codul** penal exceptiile de la activitatea legii penale, materializate in ultraactivitatea legii abrogate si retroactivitatea legii noi pentru fapte comise anterior intrarii acesteia in vigoare, transpunand, astfel, principiul constitutional al retroactivitatii legii penale mai favorabile.
- Prin **Decizia nr. 2 din 14 aprilie 2014**, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 319 din 30 aprilie 2014, Inalta Curte de Casatie si Justitie - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept in materie penala a decis ca, in aplicarea art. 5 din Codul penal, prescriptia raspunderii penale reprezinta o institutie autonoma fata de institutia pedepsei, stabilind mecanismul de determinare a legii penale mai favorabile in doua etape, urmand ca mai intai sa se identifice dispozitiile mai blande cu privire la pedeapsa din legi succesive, iar apoi sa se aleaga legea mai favorabila in cazul prescriptiei raspunderii penale prin luarea in considerare a tuturor prevederilor incidente din cuprinsul aceleiasi legi (durata termenului, intreruperea si suspendarea cursului de prescriptie).
- La data de **20 mai 2014** s-a publicat in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 372, Decizia Curtii Constitutionale nr. 265 din 6 mai 2014, prin care s-a statuat ca „dispozitiile art. 5 din Codul penal sunt constitutionale in masura in care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive in stabilirea si aplicarea legii penale mai favorabile”.

Având în vedere această succesiune de acte cu putere obligatorie, ÎCCJ și-a pornit argumentația de la definirea noțiunii de lege penală, pentru că este vorba de aplicarea “legii penale mai favorabile”. Art. 173 din Codul penal definesc notiunea de lege penala, prin care se intelege orice dispozitie cu caracter penal cuprinsa in legi organice si ordonante de urgenta sau alte acte normative care, la data adoptarii lor, aveau putere de lege.

Curtea a arătat că efectul obligatoriu pentru instanțe al dezlegării date problemelor de drept ce au format obiectul recursului în interesul legii și al întrebării prealabile, consacrat de norma procesual penală în art. 474 alin. (4) și art. 477 alin. (3), nu conferă hotărârilor interpretative ale instanței supreme caracter de acte cu putere de lege, ci reprezintă o transpunere a dispozițiilor art. 126 alin. (3) din Constituția României referitoare la poziția Înaltei Curți de Casație și Justiție în ierarhia sistemului judiciar și la rolul său de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești.

Spre deosebire de hotărârile date de Înalta Curte de Casație și Justiție în interpretarea și aplicarea unitară a legii în materie penală care, potrivit art. 474 alin. (4) și art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală, sunt obligatorii doar pentru instanțe, deciziile instanței de contencios constituțional sunt general obligatorii și produc efecte numai pentru viitor, de la momentul publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, conform art. 147 alin. (4) din Constituție, impunându-se a fi respectate nu numai de către instanțele judecătorești, ci de toate subiectele de drept, atât de Parlament, cât și de Guvern, respectiv de autoritățile și instituțiile publice. Așadar, în virtutea legii fundamentale, deciziile Curții Constituționale sunt de imediată și generală aplicare, devenind opozabile erga omnes de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, ceea ce înseamnă că nu se aplică doar raporturilor juridice născute ulterior acestui moment, ci tuturor situațiilor juridice în desfășurare, care nu au fost definitiv judecate până la data publicării. Singura excepție o reprezintă situația actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale care reprezintă legea penală mai favorabilă, în sensul art. 5 alin. (2) din Codul penal și care ultraactivează. Pentru a exista această excepție de la principiul activității legii penale este obligatoriu ca, prin decizia pronunțată, Curtea

Constitutionala sa declare neconstitucionalitatea unui text dintr-o lege sau ordonanta in vigoare, ipoteza care insa nu se regaseste in cazul in care prin hotarare se da o unica interpretare conforma cu legea fundamentala fara ca textul din actul normativ sa fie declarat neconstitucional. Avand in vedere ca, prin Decizia nr. 265 din 6 mai 2014, Curtea Constitutionala nu a declarat neconstitutionale dispozitiile art. 5 din Codul penal, ci doar a stabilit singura interpretare conforma cu Constitutia a acestui text de lege, rezulta ca in cazul concret, ce a format obiectul controlului de constitutionalitate, nu este incidenta situatia de exceptie reglementata in alin. 2 al articolului mentionat, decizia fiind de imediata si generala aplicare de la data publicarii in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, tuturor situatiilor juridice nascute anterior datei de 1 februarie 2014, care nu au fost inca solutionate definitive

In aceste conditii, Decizia nr. 2 din 14 aprilie 2014 pronuntata de Inalta Curte de Casatie si Justitie - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept in materie penala si-a incetat efectele, incepand cu data de 20 mai 2014 cand a fost publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, Decizia Curtii Constitutionale nr. 265 din 6 mai 2014 si astfel nu mai poate fi aplicata raporturilor juridice nascute anterior datei de 1 februarie 2014, dar nesolutionate definitiv pana la data publicarii hotararii instantei de contencios constitutional, intrucat, pentru considerentele dezvoltate in prezenta, nu reprezinta lege penala mai favorabila.

Timbrul de mediu se datorează și în situația transcrierii dreptului de proprietate asupra unui autovehicul rulat provenit de pe piața internă a cărui primă înmatriculare a fost anterioară datei de 1 ianuarie 2007

[Decizia ICCJ nr. 13 din 20 octombrie 2014 referitoare la dispozițiile cuprinse în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 37/2014 \(Dosar nr. 9/1/2014/HP/C\)](#)

Publicată în Monitorul Oficial nr. 0834 din 17.11.2014

Înalta Curte a fost învestită în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: "dacă dispozițiile art. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului

nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 37/2014, și ale art. 1 alin. (2) din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 88/2013, se interpretează în sensul că timbrul de mediu se datorează și în situația transcrierii dreptului de proprietate asupra unui autovehicul rulat provenit de pe piața internă a cărei primă înmatriculare a fost anterioară datei de 1 ianuarie 2007"

ÎCCJ a admis **sesizarea** formulată de Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și a stabilit că dispozițiile art. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 37/2014, și ale art. 1 alin. (2) din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 88/2013, se interpretează în sensul că timbrul de mediu se datorează și în situația transcrierii dreptului de proprietate asupra unui autovehicul rulat provenit de pe piața internă a cărei primă înmatriculare a fost anterioară datei de 1 ianuarie 2007.

În practică, s-au conturat trei orientări jurisprudențiale:

- Într-o primă orientare jurisprudențială, s-a reținut că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 9/2013 instituie o discriminare între bunurile provenite de pe piața internă și bunurile provenite din alte state membre ale Uniunii Europene, aflate în situații similare.
- Într-o a doua orientare jurisprudențială, s-a apreciat că prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 9/2013 nu instituie o discriminare între autovehiculele achiziționate din România și cele achiziționate dintr-un stat membru al Uniunii Europene și nu sunt contrare art. 110 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.
- Într-o a treia orientare jurisprudențială, s-a reținut că timbrul de mediu se datorează și în situația transcrierii unui autovehicul rulat provenit de pe piața internă a cărei primă înmatriculare a fost anterioară datei de 1 ianuarie 2007.

Analizând prevederile art. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013, Înalta Curte a apreciat că acestea nu instituie nicio circumstanțiere în privința sferei de aplicare a obligației de plată a timbrului de mediu în raport cu data primei înmatriculări a autovehiculului rulat provenit de pe piața internă supus. În consecință, conform principiului de drept ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus, atât timp cât legiuitorul nu a introdus un criteriu de aplicare a timbrului de mediu în raport cu data primei înmatriculări a autovehiculului rulat provenit de pe piața internă, nici Înalta Curte, pe calea procedurii hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, nu poate introduce o asemenea circumstanțiere.

Or, atât timp cât actul normativ cu forță juridică superioară, în speță Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013, nu a introdus o asemenea circumstanțiere, nici actul administrativ cu caracter normativ, având forță juridică inferioară, emis în aplicarea ordonanței de urgență, respectiv Normele metodologice aprobate prin H.G. nr. 88/2013, nu pot introduce o asemenea condiționare.

Este adevărat că prevederile art. 1 alin. (2) din Normele metodologice aprobate prin H.G. nr. 88/2013 fac referire la autovehiculele înmatriculate în România după data de 1 ianuarie 2007, pentru care se achită timbrul de mediu, în condițiile reglementate, "și în cazul în care nu a fost achitată taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule sau taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, potrivit reglementărilor legale în vigoare la momentul înmatriculării". Însă, acest text are în vedere faptul că taxele, a căror neachitare atrage obligația de plată a timbrului de mediu, au fost instituite prin reglementări aplicabile începând cu data de 1 ianuarie 2007. În consecință, data de 1 ianuarie 2007 este menționată în cuprinsul normelor metodologice cu referire la taxa care a fost achitată în temeiul reglementărilor aplicabile începând cu data respectivă, iar nu ca reper pentru excluderea din sfera de aplicare a timbrului de mediu a autovehiculelor rulate înmatriculate anterior acestei date.

Modificările Programului de stimulare a cumpărării de autoturisme noi

[Ordonanță de urgență nr. 72 din 11 Noiembrie 2014 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2014 privind aprobarea Programului de stimulare a cumpărării de autoturisme noi](#) (Publicată în Monitorul Oficial nr. 0837 din 17.11.2014)

Principalele modificări operate de acest act normative sunt următoarele:

- Se definește noțiunea de finanțator – “institutie de credit sau institutie financiara nebancara inregistrata in Registrul Special al Institutiiilor Financiare Nebancare deschis si tinut de Banca Nationala a Romaniei, inclusiv unitatile teritoriale ale acesteia, care indeplineste conditiile de eligibilitate si acorda credite persoanelor fizice pentru achizitia unui autoturism nou in cadrul Programului”
- Se prevede că beneficiarii Programului trebuie sa dispuna de un avans de minimum 5% din pretul de achizitie a autoturismului nou iar garantia statului va fi de maximum 50% din finantarea acordata.
- Se prevede obligația beneficiarului de a asigura autoturismul nou-achizitionat din finantarea garantata printr-o polita de asigurare de tip CASCO, caracteristicile politelor de asigurare si modalitatea de incheiere fiind prevazute in normele de aplicare.
- Se prevede obligația beneficiarului de a cesiona drepturile derivand din politele de asigurare in favoarea statului roman, prin Ministerul Finantelor Publice si finantatorului, proportional cu procentul de garantare a platii primei de asigurare pe toata durata de valabilitate a creditului garantat in cadrul Programului. Modalitatea de plata a despagubirilor rezultate din daune parțiale sau daune totale va fi prevazuta in normele de aplicare a prezentei ordonante de urgenta.

- Pentru acoperirea riscurilor statului generate de acordarea garanției de stat, se includ prevederi cu privire la plata unui comision de risc de până la 1%, pentru întreaga perioadă a creditului, aplicat la valoarea garantată și care se virează de către beneficiarii Programului într-un cont de venituri bugetare distinct, deschis la unitățile Trezoreriei Statului din cadrul organelor fiscale la care aceștia sunt luați în evidență fiscală.

- **În ceea ce privește măsura asiguratorie de constituire a ipotecii mobiliare asupra autoturismului nou achiziționat, se clarifică faptul că, contractul de garantare, care are valoare de înscris autentic, va conține prevederi de înscriere a ipotecii la AEGRM de către finanțator.** În cazul executării garanției de stat, sumele rezultate se vor distribui între finanțator și stat, proporțional cu procentul de garantare.

- Art 7 a fost abrogat deoarece finanțatorii Programului sunt atât instituții de credit cât și instituții financiare nebancale iar prevederile articolului 7 s-ar aplica doar în cazul instituțiilor de credit participante în Program ceea ce ar crea o discriminare între instituțiile finanțatoare în Program.

PROIECTE LEGISLATIVE

Propunerea legislativă privind insolvența persoanelor fizice la Senat pentru vot final

Scopul actului normativ este acela de a asigura acoperirea datoriilor persoanelor fizice fără activități antreprenoriale, aflate în insolvență, prin intermediul rambursării datoriilor în baza unui plan ori prin intermediul lichidării bunurilor respectivilor debitori.

Conform [proiectului](#), debitorul poate depune cerere pentru procedura de insolvență în situația în care este în incapacitate de a-și achita datoriile la momentul în care acestea devin scadente.

Debitorul este considerat a fi în imposibilitate de a-și achita datoriile la scadență dacă este incapabil să-și achite două sau mai multe datorii, față de doi sau mai mulți creditori, în decurs de peste 30 de zile de la data scadență a acestor datorii.

Cererea pentru aplicarea procedurii de insolvență poate fi făcută și de către creditor dacă poate dovedi faptul că debitorul nu are capacitatea de a-și achita datoriile în momentul scadenței acestora și în cazul în care valoarea totală nominal a creanței depășește suma de 25 000 lei.

Prin inițiativa legislativă sunt reglementate în principal:

- Competența materială și teritorială
- Începerea procedurii de insolvență
- Planul de rambursare al datoriilor
- Lichidarea activelor debitorului
- Eliberarea de datoriile reziduale
- Sancțiunile

Proiectul se află pe ordinea de zi a Senatului, pentru vot final.

Consiliul legislativ propune reanalizarea și reformularea proiectului în integralitatea sa din cauza unor imperfecțiuni de redactare și de fond, care încalcă normele tehnicii legislative. Guvernul a dat avize pozitive, însă sub rezerva adoptării mai multor amendamente.

Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a dat aviz favorabil iar Comisia juridical de numiri, disciplină, imunități și validări (comisie sesizată în fond) a transmis raport de admitere.

[Fișa procedurii legislative AICI](#)

Despre posibilitatea invocării secretului profesional în situația în care principalul concept de afaceri al întreprinderii ar fi constat într-o fraudă de mare amploare

[HOTĂRÂREA CURTII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE\(Camera a doua\) 12 noiembrie 2014\(*\)](#)
[„Trimitere preliminară – Aproximarea legislațiilor – Directiva 2004/39/CE – Articolul 54 –](#)
[Obligația de a păstra secretul profesional, care revine autorităților naționale de supraveghere](#)
[financiară – Informații privind o întreprindere de investiții frauduloasă aflată în lichidare](#)
[judiciară”](#)

Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) a hotărât că articolul 54 alineatele (1) și (2) din Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare, de modificare a Directivelor 85/611/CEE și 93/6/CEE ale Consiliului și a Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 93/22/CEE a Consiliului, trebuie interpretat în sensul că o **autoritate națională de supraveghere poate invoca, în cadrul unei proceduri administrative, obligația de a păstra secretul profesional față de o persoană care, în afara unui caz care ține de dreptul penal sau a unei proceduri civile sau comerciale, i-a solicitat accesul la informații privind o întreprindere de investiții aflată în prezent în lichidare judiciară chiar și în situația în care principalul concept de afaceri al acestei întreprinderi ar fi constat într-o fraudă de mare amploare care viza prejudicierea deliberată a investitorilor, iar mai mulți dintre responsabilii întreprinderii respective ar fi fost condamnați la pedepse privative de libertate.**

Întrebarea preliminară la care a trebuit să răspundă CJUE este următoarea:

O autoritate de supraveghere precum [BaFin] poate să invoce față de o persoană care i-a solicitat, în conformitate cu [IFG], accesul la informații cu privire la un anumit prestator de servicii financiare obligațiile de confidențialitate care îi revin în temeiul dreptului Uniunii (astfel cum sunt reglementate la articolul 9 din [KWG] și la articolul 8 din [WpHG]) în situația în care conceptul esențial de afaceri al societății care oferă servicii financiare, aflată în stare de lichidare judiciară ca urmare a dizolvării din cauza insolvenței, consta într-o fraudă de mare

ampliare prin prejudicierea deliberată a investitorilor, iar responsabilii acestei societății au fost condamnați definitiv la pedepse privative de libertate de mai mulți ani?”

Curtea a argumentat că după cum reiese și din ultima teză a considerentului (63) al Directivei 2004/39, lipsa unei astfel de încrederi ar fi de natură să compromită transmiterea fără piedici a informațiilor confidențiale necesare exercitării activității de supraveghere. Așadar, în scopul de a proteja nu doar întreprinderile vizate în mod direct, ci și funcționarea normală a piețelor instrumentelor financiare din Uniune, articolul 54 alineatul (1) din Directiva 2004/39 impune, ca normă generală, obligația de a păstra secretul profesional.

În speță, ținând seama de natura frauduloasă a activității pe care o desfășura Phoenix, de condamnările penale ale responsabililor săi, precum și de intrarea sa în lichidare judiciară, trebuie subliniat, pe de o parte, că articolul 54 alineatul (1) din Directiva 2004/39 prevede că obligația de a păstra secretul profesional este aplicabilă „fără a se aduce atingere cazurilor reglementate de dreptul penal”. Trebuie amintit, pe de altă parte, că articolul 54 alineatul (2) din directiva menționată prevede că, în cazul în care o întreprindere de investiții a fost declarată în stare de faliment sau este lichidată forțat, „informațiile confidențiale care nu privesc terțe părți pot fi divulgate în cadrul unor proceduri civile sau comerciale, cu condiția să fie necesare în derularea procedurii”.

În consecință, în ceea ce privește informațiile referitoare la întreprinderi de investiții declarate în faliment sau lichidate forțat, precum cea din litigiul principal, obligația de a păstra secretul profesional nu poate fi înlăturată, fără a se aduce atingere cazurilor reglementate de dreptul penal, decât dacă sunt îndeplinite cele trei condiții menționate la punctul anterior, și anume ca informațiile confidențiale să nu privească terțe părți, ca divulgarea acestor informații să intervină în cadrul unor proceduri civile sau comerciale și ca respectivele informații să fie necesare în derularea acestor proceduri.

Noi reguli de transparență pentru companiile mari. Acestea vor fi obligate să dezvăluie informații privind aspectele de mediu, sociale și de personal, respectarea drepturilor omului și combaterea corupției și a dării de mită

[Directiva 2014/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2014 de modificare a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește prezentarea de informații nefinanciare și de informații privind diversitatea de către anumite întreprinderi și grupuri mari \(1 \)](#)

Publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 330/1 din 15.11.2014

Companiile care sunt entități de interes public și care, la data bilanțului, depășesc criteriul de a avea un număr mediu de 500 de angajați vor fi obligate să includă în raportul de gestiune o declarație nefinanciară care conține, în măsura în care acestea sunt necesare pentru înțelegerea dezvoltării, performanței și poziției întreprinderii și a impactului activității sale, informații privind cel puțin aspectele de mediu, sociale și de personal, respectarea drepturilor omului și combaterea corupției și a dării de mită, inclusiv:

- (a) o descriere succintă a modelului de afaceri al întreprinderii;
- (b) o descriere a politicilor adoptate de întreprindere în legătură cu aceste aspecte, inclusiv a procedurilor de diligență necesară aplicate;
- (c) rezultatele politicilor respective;
- (d) principalele riscuri legate de aceste aspecte care decurg din operațiunile întreprinderii, inclusiv, atunci când este relevant și proporțional, relațiile sale de afaceri, produsele sau serviciile sale care ar putea avea un impact negativ asupra domeniilor respective și modul în care întreprinderea gestionează riscurile respective;
- (e) indicatori-cheie de performanță nefinanciară relevanți pentru activitatea specifică a întreprinderii.

Conform Directivei enunțate, Statele membre pot permite ca informațiile referitoare la evoluțiile iminente sau aspectele în curs de negociere să fie omise în cazuri excepționale în care, potrivit avizului justificat în mod corespunzător al membrilor organelor administrative, de conducere și de supraveghere, care acționează în limitele competențelor conferite de dreptul intern și poartă o răspundere colectivă pentru avizul respectiv, prezentarea acestor informații ar aduce prejudicii grave poziției comerciale a grupului, cu condiția ca aceste omisiuni să nu împiedice o înțelegere corectă și echilibrată a dezvoltării, performanței și poziției grupului și a impactului activității sale.

Statele membre trebuie să asigure intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma acestei directive până la 6 decembrie 2016.

PROFESIA DE AVOCAT

Masă rotundă organizată cu prilejul aniversării a 150 de ani de la apariția primei legi moderne de organizare a profesiei de avocat în România

Uniunea Națională a Barourilor din România – UNBR, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române și Baroul București, organizează cu prilejul aniversării a 150 de ani de la apariția primei legi moderne de organizare a profesiei de avocat în România, Legea nr. 1709/1864

MASA ROTUNDĂ CU TEMA

„150 de ani de la crearea Baroului român modern.

Semnificațiile Legii nr. 1709 din 4 decembrie 1864 pentru constituirea corpului de avocați.

Tradiții, prezent și perspective”

Sâmbătă, 6 decembrie 2014, ora 09.30 – Sala de festivități a Baroului București

REFERENȚI:

Domnul prof. univ. dr. Mircea Duțu, Directorul Institutului de Cercetări Juridic “Acad. Andrei Rădulescu” din cadrul Academiei Române, cu tema:

Legea pentru constituirea corpului de avocați din România 6 decembrie 1864: moment fondator al organizării moderne a profesiei de avocat

Domnul av. Ion Ilie-Iordăchescu, Decanul Baroului București, cu tema:

Evocări istorice privind afirmarea avocaturii bucureștene după aplicarea Legii nr. 1709 din 4 decembrie 1864, pentru constituirea corpului de avocați

Domnul av. dr. Traian Briciu, Directorul Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților, cu tema:

Înființarea, prin lege, a barourilor și a baroului național – tradiție și actualitate privind continuitatea organizării Corpului profesional al avocaților în România modernă

Domnul av. dr. Gheorghe Florea, Președintele Uniunii Naționale a Barourilor din România, cu tema:

Aspecte privind controlul constituționalității Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, de la intrarea sa în vigoare și până în prezent. Dificultăți în interpretarea și aplicarea unitară a legii.